

**Transitieplan 'Beschermd wonen regio
Alkmaar 2018 – 2020'**

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Een nieuwe visie op Beschermd Wonen	4
1.1 Beperken instroom en vergroten uitstroom	4
1.2 Resultaatgericht werken en herdefiniëring Beschermd wonen.....	4
1.3 Toevoegingen en wijzigingen huidige Resultatenmatrix Begeleiding	5
2. De Woonzorgopgave	7
2.1 Algemene uitgangspunten	7
2.2 Realiseren van 200 – 250 passende woningen	7
2.3 Versterken van de bemiddeling	8
3. Regionale samenwerking	9
3.1 Samenwerken bij plaatsing op wachtlijst en overbruggingszorg	9
3.2 Regionale afspraken uitvoering van intramuraal Beschermd wonen	10
4 Financiën	11
4.2 Starten van de Pilot Beschermd thuis	11
5.1 Ervaringen en visie cliënten en cliëntorganisaties	12
6. Planning	13

Inleiding

De verantwoordelijkheid voor Beschermd Wonen ligt vanaf 1-1-2015 door de decentralisatie van de AWBZ-zorg bij centrumgemeenten. In lijn met de decentralisatie van begeleiding naar de gemeenten, heeft de commissie Dannenberg de haalbaarheid van 'doordecentralisatie' van Beschermd Wonen van centrumgemeenten naar alle gemeenten verkend. De visie van Dannenberg is overgenomen en er is door het Rijk de overgangsdatum van 1-1-2020 meegegeven. Onder Beschermd Wonen wordt verstaan: het bieden van onderdak en begeleiding aan personen met een psychische/psychiatrische aandoening. Het gaat om personen bij wie op participatie gerichte ondersteuning vanuit een beschermende woonomgeving centraal staat. Voor het bieden van beschermd wonen kan aanleiding bestaan, indien iemand er vanwege psychische problematiek niet in slaagt om zelfstandig te wonen zonder de directe nabijheid van 24 uur per dag toezicht of ondersteuning. 450 cliënten in de Regio Alkmaar maken gebruik van beschermd wonen, binnen deze groep maken 55 cliënten gebruik van een pgb.

In alle regio's wordt een transitieplan opgesteld met als doel om beschermd wonen meer lokaal te organiseren. Hiervoor zou in mei 2018 een financieel verdeelmodel tussen gemeenten worden opgesteld. Dit verdeelmodel is uitgesteld, de transitie wordt inhoudelijk gecontinueerd met een Meerjarenprogramma.

Met het transitieplan komt het 'wonen met ondersteuning' centraal te staan. Regiogemeenten zetten met dit plan in op meer samenhang tussen (ambulante) begeleiding, 'Beschermd thuis' (intensieve begeleiding in de thuissituatie waarbij de zorg direct oproepbaar is) en Beschermd wonen intramuraal.

Met corporaties en zorgaanbieders is daarom een Pact 'Wonen met ondersteuning' opgesteld om de beschikbaarheid van passende woningen in de regio te vergroten en om het beschermd wonen in de thuissituatie zo verantwoord mogelijk te realiseren. De nota is leidend voor de implementatie die op onderdelen lokaal plaats zal vinden.

Het gevolgde proces

Het startsein van de transitie werd gegeven met te startnotitie Transitie Beschermd Wonen op 7 december 2016 in het Pora-sociaal van de Regio Alkmaar. De transitie beschermd wonen is vervolgens verder uitgewerkt in vier samenhangende programmalijnen:

1. Innovatie producten/diensten (meer resultaatgericht);
2. Toekomstige woonopgave in beeld;
3. Vergroten uitstroom en verkleinen wachtlijsten beschermd wonen;
4. Regionale samenwerking: relatie regionaal – lokaal.

De voortgang is in 2017 regelmatig teruggekoppeld in het Pora-sociaal. Op 7 december 2017 is het 'informele traject' met de zorgaanbieders afgerond; de visie zoals verwoord in deze nota wordt door de aanbieders breed ondersteund.

Opbouw van deze nota

1. Een nieuwe visie op Beschermd Wonen
2. De Woonzorgopgave: de beschikbaarheid zelfstandige woningen voor cliënten die (begeleid) zelfstandig kunnen wonen
3. De regionale samenwerking
4. De financiering van de regionale samenwerking

Na het vaststellen van deze nota in de colleges wordt met de genoemde partijen een convenant opgesteld om het commitment te borgen.

Bijlagen:

1. Pact 'Wonen met ondersteuning- commitment op leefbaarheid'
2. Resultatenmatrix 2017
3. Samenwerkingsafspraken consultants regio Alkmaar

1. Een nieuwe visie op Beschermd Wonen

1.1 Beperken instroom en vergroten uitstroom

De commissie Dannenberg heeft in 2016 een nieuwe visie op zorg en ondersteuning geschetst, deze is in hoofdlijnen als volgt:

- Zorg en ondersteuning worden steeds meer georganiseerd naar een geografisch model met voorzieningen in een bepaald gebied in plaats van een doelgroepenmodel dat zich focust per doelgroep.
- Er is meer focus op participatie, waarbij het gaat om de vraag 'hoe kun je meedoen? Welk talent heb je?' in plaats van een focus op de beperking van een persoon ('wat kun je niet?').
- Er is een ontwikkeling nodig van individuele voorzieningen (aan te vragen via een formulier) naar een brede basisvoorziening (een "ecosysteem" rondom kwetsbare mensen).
- Cliënten moeten meer zeggenschap krijgen in plaats van enkel medezeggenschap.
- Er zal meer sprake moeten zijn van geïntegreerd aanbod van zorg en ondersteuning in plaats van een gesegregeerd aanbod.

Er wordt volgens de commissie Dannenberg nog veel gedacht vanuit 'exclusie en 'separatie'. Er is wel opvang in de wijk, maar er is nog geen sprake van menging met andere wijkbewoners. De weg naar 'inclusie' is al wel ingezet door ambulante hulpverlening en extramuralisering.

De visie van Dannenberg sluit aan bij de piketpalen die door bestuurders in de regio Alkmaar zijn geformuleerd: zorg en ondersteuning nabij, zo licht en eenvoudig als mogelijk, met aantrekkelijke tarieven, en met inzet van nieuwe technologie te realiseren. Deze piketpalen gelden ook voor beschermd wonen. Met deze piketpalen wordt ook een beweging in gang gezet naar een meer inclusieve samenleving. Met deze visie wordt ingezet op het beperken van de instroom in de intramurale voorziening van Beschermd wonen en het vergroten van de uitstroom naar (begeleid) zelfstandig wonen.

1.2 Resultaatgericht werken en herdefiniëring Beschermd wonen

Onder Beschermd wonen wordt in de Wmo het volgende verstaan: het bieden van onderdak en begeleiding aan personen met een psychische/psychiatrische aandoening. Het gaat om personen bij wie op participatie gerichte ondersteuning vanuit een beschermende woonomgeving centraal staat. Voor het bieden van beschermd wonen kan aanleiding bestaan indien iemand er vanwege psychische problematiek niet in slaagt om zelfstandig te wonen zonder de directe nabijheid van 24 uur per dag toezicht of ondersteuning.

Op dit moment worden binnen Beschermd Wonen in de centrumgemeente Alkmaar nog de Zorgzwaartepakketten (hierna: ZZP's) geïndiceerd zoals samengesteld door de Nederlandse Zorg Autoriteit (NZA). Binnen de huidige structuur van het ZZP zijn er zes pakketten beschikbaar, waarvan elk met of zonder dagbesteding geïndiceerd kan worden. Door aanbieders wordt ervaren dat de huidige GGZ-C Zorgzwaartepakketten niet altijd overeenkomen met de specifieke hulpvraag van de cliënt. De belangrijkste reden om van zorgzwaartepakketten naar resultaten over te gaan is dat er in

de ambulante begeleiding met resultaten gewerkt wordt; deze resultaten zijn ook bruikbaar voor Beschermd wonen. Anders gezegd: de basis is ambulante begeleiding en in specifieke situaties zal extra begeleiding in de vorm van 'bescherming'(toezicht') nodig zijn.

Met de nieuwe visie op Beschermd wonen wordt aansluiting gezocht bij de aanpak/werkwijze die vanaf 1-1-2017 voor Begeleiding wordt gevolgd. Bij Begeleiding is sprake van resultaatgericht werken; hiervoor is een Resultatenmatrix opgesteld.

Met de aansluiting bij de Resultatenmatrix Begeleiding wordt Beschermd wonen geherdefinieerd. Beschermd wonen wordt onderscheiden in: Beschermd wonen intramuraal: intensieve begeleiding in een instelling waarbij er sprake is van minimaal 16-uurs toezicht en Beschermd thuis: intensieve begeleiding in de thuissituatie waarbij de zorg direct oproepbaar is. Bij de tweede variant wordt wonen aangevuld met begeleiding, dagbesteding en toezicht (evt. op afstand) waar nodig. Op die manier is op- en afschaling gemakkelijker te realiseren. Daarnaast is geconstateerd dat het resultaatgericht maken van Beschermd wonen meer regie biedt voor gemeenten om te kunnen sturen op de te behalen ontwikkelingen in de doelen van de cliënt. Het bereiken van een goede aansluiting tussen Beschermd Wonen en ambulante begeleiding maakt een betere doorstroom naar meer zelfstandig wonen mogelijk.

1.3 Toevoegingen en wijzigingen huidige Resultatenmatrix Begeleiding

Hieronder worden de belangrijkste wijzigingen op de Resultatenmatrix weergegeven. De volledige matrix is te vinden als bijlage bij deze nota.

- Zelfstandig en Veilig Wonen

Aan de Matrix voor Begeleiding zijn twee intensiteiten toegevoegd, te weten V en VI. Aanbieders ervaren dat de bestaande vier intensiteiten niet altijd genoeg ondersteuning bieden om tot resultaten te komen. De nieuwe intensiteiten bieden een grotere bandbreedte voor het bieden van begeleiding. Hierdoor wordt het mogelijk om binnen dezelfde matrix het aantal uren begeleiding op en af te schalen en kan één werkwijze gehanteerd worden om mensen binnen de Wmo van de benodigde ondersteuning te voorzien.

- Zinvolle daginvulling

Met de Resultatenmatrix Beschermd Wonen wordt de dagbesteding vooralsnog apart geïndiceerd. Het aantal uren begeleiding en dagbesteding zijn communicerende vaten. Het volgen van meer dagbesteding betekent vaak het ontvangen van minder begeleidingsuren. Op dit moment bevatten de lage (lichte) ZZP's minder dagdelen dagbesteding dan de hoge (zware) ZZP's, terwijl lage ZZP's vaak minder begeleiding nodig hebben en het voor hun ontwikkeling en doorstroommogelijkheid belangrijk is om meer dagbesteding te ontvangen. Dit moet meer op maat ingezet kunnen worden, zeker in een thuissituatie.

- Mate van Toezicht en oproepbaarheid

Beschermd wonen intramuraal heeft twee vormen van toezicht (16 uren- en 24 uurstoezicht), bij Beschermd thuis spreken we niet zozeer van toezicht, maar van oproepbaarheid van zorg.

- Persoonlijke Verzorging

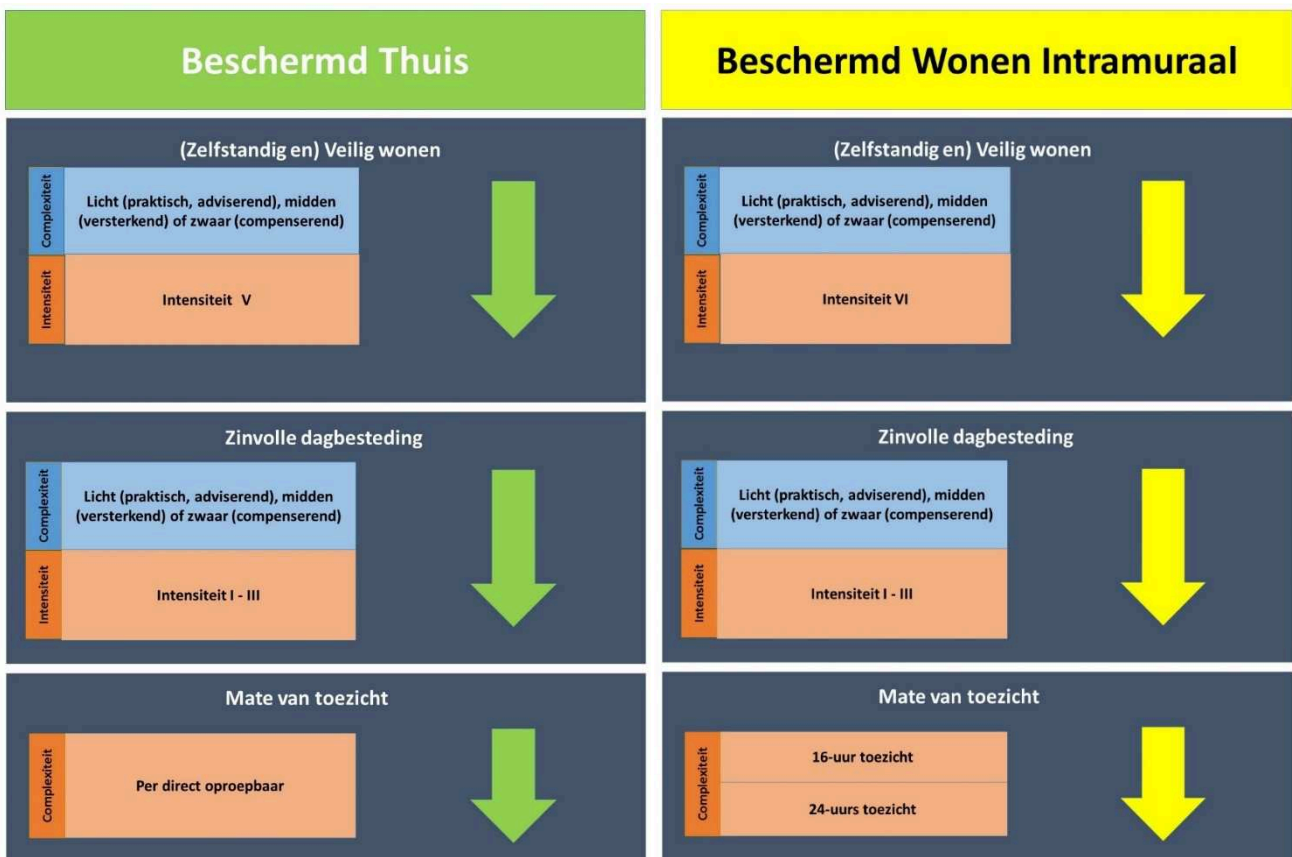
Aangezien Persoonlijke Verzorging bij Beschermd Wonen veelal onderdeel is van de geboden begeleiding, wordt voorgesteld om dit door middel van een ophoging op het tarief te organiseren. Persoonlijke verzorging wordt niet als apart product opgenomen in de matrix, maar opgenomen in het tarief van Wmo-begeleiding. Er wordt geadviseerd om dit zo te houden.

- Verpleging

Voor zover Verpleging voor Beschermd Wonen-cliënten niet wordt geregeld vanuit de Zorgverzekeringswet, wordt voorgesteld om dit in aparte maatwerkafspraken met een zorgorganisatie te regelen. Verpleging komt in de praktijk wel voor bij Beschermd Wonen, bijvoorbeeld bij Stichting NIKO, maar naar de letter van de Wmo is dat geen taak voor de gemeenten. Op dit moment vindt er onderzoek plaats naar de overheveling van cliënten Beschermd Wonen met Verpleging van de Wmo naar de Wlz. In de tussentijd is het mogelijk om maatwerkafspraken per aanbieder te maken, aangezien het om een beperkt aantal cliënten en een beperkt aantal aanbieders gaat.

- Verblijf

Aangezien Beschermd Wonen een intramurale voorziening is, is er ook sprake van woonkosten/verblijfskosten. Het voorstel is vooralsnog om het model van centrumgemeente Gouda te volgen in de financiering van Verblijf. Gouda gaat uit van vaste bedragen met betrekking tot het verblijf. Zo hanteert Gouda een vast bedrag voor verblijf gebaseerd op de sociale huurgrens, en een opslag voor voedsel (gebaseerd op Nibud norm).

Figuur 1. Detailbeeld resultaten Beschermd Thuis en Beschermd Wonen Intramuraal.

2. De Woonzorgopgave

2.1 Algemene uitgangspunten

De zorg en ondersteuning is na de decentralisatie sterk in beweging; het organiseren van zorg en ondersteuning in de thuissituatie wordt in toenemende mate van belang. Waar ondersteuning thuis niet (meer) mogelijk is, zijn passende woonvoorzieningen nodig.

Het huisvesten van inwoners in het kader van Beschermd Wonen is een regionale opgave. De regiogemeenten werken bij de uitvoering van deze opgave nauw samen. We gaan uit van de woonwensen en behoeften van de cliënten. Het gaat dan om het soort woning, de omgeving en de plaats. De gewenste plaats van vestiging kan zowel binnen als buiten de regio Alkmaar zijn. Het uitgangspunt is vrije vestiging. Dit sluit ook aan bij de bepalingen in de huisvestingswet en daaruit voortvloeiend de huisvestingsverordening. De regio Alkmaar hanteert één huisvestingsverordening, die zoveel mogelijk gelijk is voor alle gemeenten in de regio.

Wat is de toekomstige woonopgave voor Beschermd wonen en hoe komen we tot realisatie van deze opgave?

2.2 Realiseren van 200 – 250 passende woningen

450 cliënten in de regio maken op dit moment gebruik van Beschermd wonen intramuraal. De instroom naar het intramuraal wonen zal de komende jaren op verantwoorde wijze beperkt worden. De behoefte aan intramuraal wonen blijft, er is een groep die aangewezen is en vanwege hun hulpvraag aangewezen zal blijven op intensieve begeleiding en minimaal 16-uurs toezicht in een intramurale setting.

Op basis van 'dossieronderzoek' bij zorgaanbieders komen we tot een opgave van minimaal 200 bemiddelingen naar (begeleid) zelfstandig wonen de komende 5 jaar. Hiervoor is het wenselijk om passende huisvesting beschikbaar te hebben.

Concreet betekent dit een verwachte realisatie van jaarlijks 50 geslaagde bemiddelingen naar zelfstandige woningen voor de doelgroep die is aangewezen op Beschermd wonen. Het gaat hier om een regionale opgave, waarbij Alkmaar als centrumgemeente, op basis van de huidige indicaties Beschermd wonen, 50% realiseert, de BUCH 25% en Heerhugowaard en Langedijk 25%.

Uit een recent onderzoek van HHM, waarbij de wachtlijsten voor Beschermd Wonen van instellingen en de Centrumgemeente Alkmaar 'up to date' zijn gemaakt en de Woonzorgopgave in kaart is gebracht, is de volgende 'tussenstand' opgenomen:

BEOGDE DOORSTROOM (WOONZORGOPGAVE)

	Beoogde doorstroom naar BZW (5 jaar)	Inschatting mogelijke doorstroom (3 jaar)
Totaal	150 (100%)	114
Alkmaar	75 (50%)	49
Heerhugowaard	37 (25%)	40
Bergen, Uitgeest, Castricum, Heiloo	37 (25%)	25
Langedijk	0	0

Figuur 2. Beoogde doorstroom naar de Woonzorgopgave

Toelichting: De doorstroomcijfers zeggen niet alles over de lokale woonzorgopgave. Een deel van de cliënten Beschermd wonen die doorstromen uit bijvoorbeeld Alkmaar, willen wellicht terug naar hun oorspronkelijke woonplaats elders in de regio. Daarnaast verwachten we door de resultaatsturing dat er voor meer nieuwe cliënten, begeleid zelfstandig wonen in de eigen gemeente een betere oplossing is dan Beschermd wonen in een andere plaats. Ook dit betekent dat er voldoende woningen beschikbaar moeten zijn.

2.3 Versterken van de bemiddeling

We zetten in op een goede bemiddeling waarbij prioritering van cliënten met een specifieke ondersteuningsvraag naar een voor die persoon geschikte specifieke woning/ locatie plaatsvindt onder de regie van of in nauwe samenwerking met de gemeenten per 1 januari 2018.

De bemiddeling naar zelfstandige woningen wordt tot op heden uitgevoerd door het Transferpunt Wonen (Stichting Sociale Verhuurders Noord-Kennemerland); het Transferpunt biedt zorgaanbieders de mogelijkheid om cliënten die vanuit de 24-uurs zorg zelfstandig kunnen wonen met ambulante zorg, met voorrang te huisvesten. Het eerste huurcontract voor een cliënt is een verdienencontract dat op naam staat van de zorginstantie. Via het Transferpunt kan regionaal jaarlijks 10% van het vrijkomend woningaanbod, ongeveer 100 woningen, beschikbaar gesteld worden voor uitstroom uit zorgvoorzieningen. Jaarlijks wordt voor 65 tot 80 woningen een match gemaakt. De norm van 10% wordt niet nog gehaald.

Verandering transferpunt en toevoegen uitstroomplan

Om in te spelen op de veranderende vraag is het nodig dat het Transferpunt zich aanpast aan de grotere en andere instroom en er is sprake van een complexere casuïstiek. Ook zijn er meer verschillende vormen van verhuur nodig (verdiencontract maar ook mogelijk op eigen naam).

Als uit de indicatie blijkt dat de cliënt die nu een beschermd wonen indicatie heeft, (begeleid) zelfstandig kan wonen, dan is er sprake van een 'afschaling' van beschermd wonen naar beschermd thuis.

Cliënten moeten goed worden voorbereid op de overgang naar (begeleid) zelfstandig wonen. Het is wenselijk om voor deze groep ook vroegtijdig uitstroomplannen op te stellen. Zo dient er ook voor de aanmelding een uitstroomplan aanwezig te zijn van ieder aangemelde kandidaat op alle leefgebieden, om terugval zo veel mogelijk te voorkomen. De gemeente krijgt hier de coördinatie op. Een belangrijk thema hierin is het inspelen op de nieuwe financiële situatie. Zo bieden de gemeenten verschillende tegemoetkomingen voor cliënten die zelfstandig gaan wonen. Vanuit het CAK is er de mogelijkheid om (een deel van de) eigen bijdrage op te sparen en bij uitstroom uitgekeerd te krijgen. De bekendheid van deze regelingen zal verhoogd moeten worden.

Corporaties en zorgaanbieders melden geschikte woningen bij het transferpunt, waardoor er sneller een geschikte match kan worden gemaakt. De betrokken corporatie handelt verder de procedure af om te komen tot een huurcontract.

3. Regionale samenwerking

Op advies van bureau HHM is de regionale samenwerking opgebouwd vanuit de lokale visies van de regiogemeenten op beschermd wonen. Het achterliggende idee is dat de samenwerkingsstructuur aansluit op de werkelijke situatie in de regiogemeenten. Naar aanleiding van dit advies is een regionale verkenning uitgevoerd bij de regiogemeenten over de wijze waarop de regiogemeenten wensen samen te werken per 2020, per deelgebied van de transitie beschermd wonen; inkoop, contractbeheer, wachtlijstbeheer, toegang en indicatiestelling, woonzorgopgave, backoffice en Opvang, OGGZ, Verslavingszorg en Vrouwenopvang.

Op hoofdlijnen zijn over deze onderwerpen de volgende afspraken gemaakt, en bekrachtigd op het Pora Sociaal in oktober 2017.

Inkoop en wachtlijstbeheer zijn regionale opgaven. De uitvoering hiervan ligt bij de centrumgemeente. Toegang en indicatiestelling worden zoveel als mogelijk bij de regiogemeenten belegd, met uitzondering van de indicatiestelling voor plaatsing met 24 uur stoezicht (Beschermd wonen intramuraal). Zoals hiervoor beschreven is de Woonzorgopgave een regionale verantwoordelijkheid waarbij de uitwerking lokaal is belegd. De backoffice en facturatie wordt, na conversie van het systeem naar resultaatgericht werken, lokaal belegd. Opvang, OGGZ, Verslavingszorg en Vrouwenopvang blijven een regionale verantwoordelijkheid die wordt uitgevoerd door de centrumgemeente.

3.1 Samenwerken bij plaatsing op wachtlijst en overbruggingszorg

Indien de cliënt een indicatie voor beschermd wonen ontvangt, is het waarschijnlijk dat de cliënt op een wachtlijst voor een plek terechtkomt. Bureau HHM heeft het huidige wachtlijstbeheer onderzocht en geconstateerd dat:

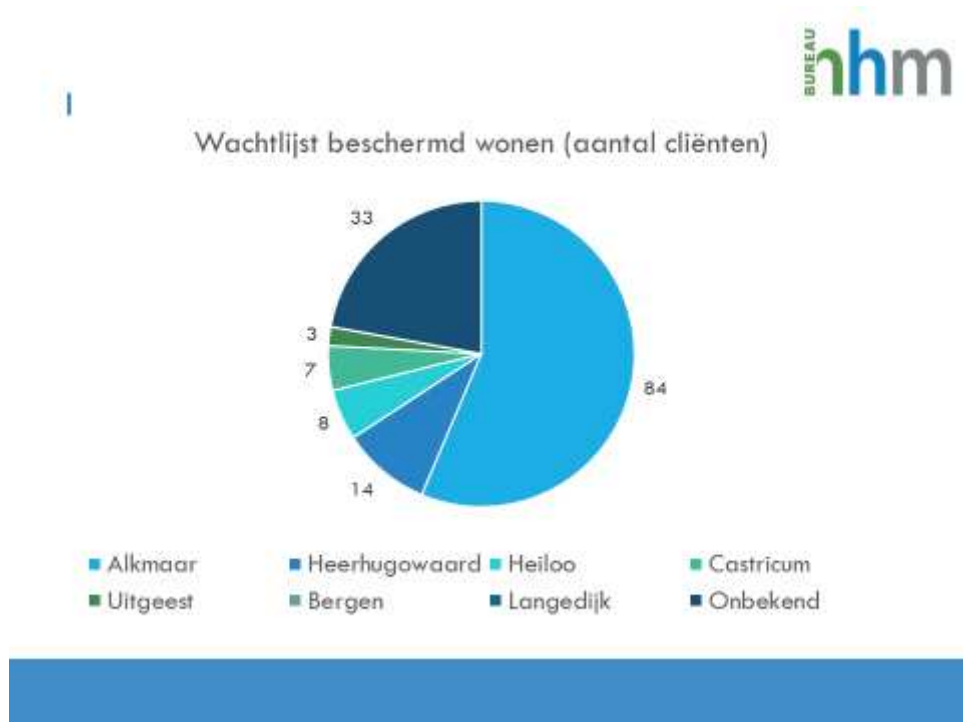
- 1) cliënten beschermd wonen op dit moment onevenredig verdeeld zijn over de verschillende gemeenten (dat wil zeggen: niet naar rato van het inwoneraantal). Dit komt door de historische geografische verdeling van instellingen voor beschermd wonen;

2) de wachtlijst zoals de centrumgemeente die kent, afwijkt van de wachtlijst die bij aanbieders bekend is en vice versa.

3) cliënten die vanuit behandeling doorstromen, de wachtlijst omzeilen;

4) er behoefte is aan een regionaal overzicht van de wachtlijst en centrale coördinatie hierop, met specifiek aandacht voor moeilijk plaatsbare cliënten. Dit vraagt om samenwerking tussen centrumgemeente, regiogemeenten en aanbieders.

De huidige wachtlijst beschermd wonen ziet er als volgt uit:

Figuur 3. Wachtlijst Beschermd Wonen (Bergen en Langedijk hebben momenteel geen cliënten op de wachtlijst)

Bureau HHM adviseert om het wachtlijstbeheer regionaal te organiseren. De regiogemeenten hebben hierover de volgende afspraken gemaakt:

- de centrumgemeente Alkmaar organiseert centraal het wachtlijstbeheer. Op die manier komen de gemeenten meer in controle en hebben we grip op het aantal cliënten én kunnen we hierop prioriteren/matchen;
- de wachtlijst die door Alkmaar wordt beheerd is de enige wachtlijst voor beschermd wonen in de regio Alkmaar. Deze vervangt bestaande wachtlijsten bij aanbieders;
- de gemeente stelt de indicatie en niet de aanbieder. Voorsorteren op een 'interesselijst' bij een aanbieder leidt dus niet per definitie tot een indicatie beschermd wonen.

3.2 Regionale afspraken uitvoering van intramuraal Beschermd wonen

Vanaf januari 2018 wordt de samenwerking tussen de Wmo-consulenten in de regio bij Beschermd wonen geïntensiveerd. In bijlage 5 wordt de samenwerking inzichtelijk gemaakt.

4 Financiën

4.1 Huidige en toekomstige situatie

Alle gemeenten omarmen de inhoudelijke beweging van Beschermd wonen naar Beschermd thuis en willen daar wel zo snel mogelijk stappen in zetten.

In de resultaatfinanciering bij begeleiding wordt gewerkt met een ‘gemiddeld tarief per bandbreedte per cliënt’. Bij Beschermd wonen wordt nog gewerkt met de zorgzwaartepakketten en tarieven uit de AWBZ en met budgetplafonds per instelling.

Het hanteren van budgetplafonds houdt in dat de gecontracteerde aanbieders een budget toegewezen krijgen, waarbinnen zij zorg moeten leveren. De hoogte van dit budget is gebaseerd op de productie van het vorige jaar. Hierbij wordt wel per cliënt afgerekend, maar dient de zorgaanbieder erop te sturen zijn productie binnen het toegekende budgetplafond te houden. Overproductie kan namelijk tot gevolg hebben dat deze niet wordt vergoed.

Om aansluiting te krijgen bij de huidige matrix binnen de Wmo is het wenselijk van het budgetplafondsysteem af te stappen. In plaats van het toekennen van budget aan organisaties, zal mogelijk moeten worden overgegaan naar het toekennen van budget per cliënt.

Het voordeel van dit systeem is dat er meer concurrentie komt binnen de markt. Indien een cliënt niet tevreden is, kan hij zijn budget verzilveren bij een andere aanbieder. Daarnaast wordt de keuzevrijheid vergroot. De cliënt is immers niet afhankelijk van de vraag of een organisatie nog budget heeft om deze cliënt op te nemen. De cliënt zelf vormt het benodigde budget.

Dit vraagt in 2018 de nodige voorbereiding en samenwerking met zorgaanbieders.

4.2 Starten van de Pilot Beschermd thuis

Om het nieuwe resultaat Beschermd thuis te ontwikkelen wordt in 2018 een pilot gestart met 20 – 35 cliënten. Belangrijke uitgangspunten zijn:

- Elke gemeente bepaalt zelfstandig *het aantal cliënten* dat deelneemt aan de pilot.
- Cliënten worden aangemeld/voorgedragen door de zorgaanbieders, de consulenten/klantmanagers bepalen wie deelneemt.
- Er is sprake van maximaal 20 uur ambulante begeleiding per week en na kantooruren is de ondersteuning snel oproepbaar (toezicht).
- Cliënten ontvangen een beschikking die te allen tijde omgezet kan worden naar zelfstandig wonen of beschermd wonen intramuraal.
- Organisatie, uitvoering en monitoring van de pilot is regionaal.

Evaluatie van de pilot moet antwoord geven op de volgende vragen:

- Ervaart de cliënt voldoende ondersteuning?
- Hoe ervaart cliënt gebruik van de ondersteuning na kantooruren?
- Hoe ervaren de consulenten in de regio de samenwerking?
- Is de samenwerking tussen de consulenten van de regiogemeenten effectief?
- Hoe ervaren de zorgaanbieders het resultaat Beschermd thuis?
- Welke knelpunten worden ervaren en welke verbetervoorstellen hebben zorgaanbieders?
- Welke aanpassingen in de omschrijving van het resultaat Beschermd thuis zijn wenselijk?

- Wat zijn op basis van de ervaringen de (gemiddelde) kosten van Beschermd thuis op jaarbasis?
- Wat is (vanaf 1-1-2019) een gepaste verdeling van de kosten tussen de regiogemeenten?

Met deze pilot wordt voorgesorteerd op een goede invoering van het resultaatgericht werken en de aansluiting bij de Resultatenmatrix Begeleiding.

Kosten pilot

Voor de (extra) kosten van de pilot reserveert de centrumgemeente € 400.000,- De regiogemeenten dragen de lokale kosten waaronder inzet menskracht (voor het onderhouden van contacten met zorgaanbieders en cliënten) mogelijke kosten uitkering, bijzondere bijstand, etc.

5.1 Ervaringen en visie cliënten en cliëntorganisaties

In april 2017 is gesproken met cliënten en cliëntenorganisaties over hun ervaringen met beschermd wonen. Zo heeft er een bijeenkomst voor de Wmo-raden, RCO-de Hoofdzaak en MEE/De Wering plaatsgevonden en een bijeenkomst voor de cliëntenraden en familieraden van de grootste aanbieders beschermd wonen in de regio Alkmaar. De ervaringen en aandachtspunten die tijdens beide bijeenkomsten zijn gedeeld, komen met elkaar overeen. Zo werd aangegeven dat cliënten 'niet de dupe' moeten worden van nieuwe beleidskeuzes (van intramuraal naar begeleid zelfstandig wonen). De wens om meer zelfstandig te wonen is in principe goed, maar het beeld is dat dit in de praktijk niet altijd goed gaat. Het komt onder andere voor dat ze vanwege de huurkosten te maken krijgen met hoge kosten en de woonvorm sluit niet altijd aan bij de wensen en mogelijkheden van cliënten. De cliëntorganisaties geven aan dat niet elke cliënt in een groep kan wonen, maar ook niet elke cliënt kan helemaal zelfstandig wonen. Er is veel maatwerk nodig, terugval van cliënten moet voorkomen worden. Als cliënten meer begeleid zelfstandig wonen is het belangrijk dat er voldoende flexibele zorg/ondersteuning beschikbaar is, die indien nodig ook snel opgeschaald kan worden.

Andere relevante punten waren:

- Er zijn positieve ervaringen met verdienwoningen als opmaat in de ontwikkeling naar meer zelfstandig wonen in je eigen tempo.
- Domotica kan van toegevoegde waarde zijn maar kan de benodigde fysieke aanwezigheid van de begeleider bij deze doelgroep niet altijd vervangen.
- Voorkomen moet worden dat de transitie tot meer administratieve last leidt bij begeleiders en hulpverleners.
- Toezicht is voor bepaalde groepen binnen Beschermd Wonen onmisbaar. Voor andere groepen is hulp in de nabijheid, dan wel op oproepbasis van groot belang, ook in de ontwikkeling naar meer zelfstandig wonen.
- Dagbesteding moet onderdeel blijven van beschermd wonen. Daarnaast ook om eenzaamheid tegen te gaan bij mensen die meer zelfstandig gaan wonen.
- Voorzieningen in de buurt/wijk, zoals buurtondernemingen, wijkcentra en toegankelijke hulpverlening, zijn een pré voor cliënten die zelfstandiger gaan wonen.
- Bij jongeren is de scheiding tussen wonen en zorg niet altijd mogelijk en nodig, omdat zij juist ook geholpen moeten worden in het leren zelfstandig wonen en hun leven inrichten.

Er is, algemeen gesteld, instemming met het perspectief om zoveel mogelijk cliënten zelfstandig te laten wonen, maar voor de cliënten die al geruime tijd een indicatie beschermd wonen hebben, is het de vraag of (veel) verandering wenselijk en mogelijk is.

6. Planning

De planning van de Transitie Beschermd Wonen zoals hierboven geschetst ziet er in 2018, 2019 en 2020 als volgt uit:

- **Februari 2018:** Er wordt een start gemaakt met voorbereidende activiteiten voor Beschermd thuis.
- **Maart 2018:** Start Pilot Beschermd Thuis. De inkoopstrategie Beschermd Wonen en Beschermd Thuis voor 2019 is gereed.
- **Medio 2018:** Inkoopkader 2019 is gereed.
- **2019:** Gestart wordt met de gezamenlijke herindicatie bestaande cliënten en de indicatie van nieuwe cliënten.
- **2020:** De samenwerking in het kader van de Transitie Beschermd wonen in de regio Alkmaar is georganiseerd.